

Forma patvirtinta  
Lietuvos Respublikos kultūros ministro  
2011 m. birželio 15d. įsakymu Nr. IV-446  
(Lietuvos Respublikos kultūros ministro  
2017 m. kovo 29 d. įsakymo  
Nr. IV-510 redakcija)

## KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS KETVIRTOJI

(nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos sudarytojo pavadinimas kilmininko linksniu)

### NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBA A K T A S

2025-07-16 Nr. KPD-VL-487/1

data

Vilnius

vieta

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba (toliau – Taryba) s u d a r y t a  
**Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2025-02-14 įsakymu  
Nr. Į-36**

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris)

Taryba, s u s i d e d a n t i i š  
pirmininko (-ės) Aleksiejaus Luchtano ir narių:  
(vardas ir pavardė kilmininko linksniu)

**Algimanto Merkevičiaus, Gedimino Petrausko, Povilo Blaževičiaus, Lino Girlevičiaus, Ievos  
Masiulienės,**

(vardai ir pavardės kilmininko linksniu, asmenis nurodyti per kablelį)

v a d o v a u d a m a s i Tarybos nuostatais, patvirtintais

**Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2019-10-17 įsakymu  
Nr. Į-279**

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris, dokumentus nurodyti per kablelį)

n u s t a t o, kad:

1. Nekilnojamoji kultūros vertybė (toliau – vertybė) registruojama Kultūros vertybių registre  
(toliau – Registras) kaip:

- ☐ pavienis kultūros paveldo objektas (toliau – objektas)  
☒ kompleksinis objektas (toliau – kompleksas),  
kurį sudarantys objektai registruojami savarankiškai  
☐ kultūros paveldo vietovė (toliau – vietovė)

pažymėti tik vieną

2. Pavienis objektas yra: ☐ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamasis  
daiktas

(pažymėti tik vieną)

3. Komplekso dalys:

**Kernavės piliakalnio III su gyvenvieta piliakalnis, vad. Lizdeikos kalnu (3409; 1);  
Kernavės piliakalnio III su gyvenvieta gyvenvietė (24566; 2);**

(kompleksą sudarantys objektai, jų kodai, priedo Nr.; objektus nurodyti per kabliataškį)

4. Vertybei suteikiamas pavadinimas su vardu ar vardais:

**Kernavės piliakalnis III su gyvenvieta**

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

5. Vertybei suteikiamas pavadinimas:

**piliakalnis su gyvenvieta**

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

6. Vertybė yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

| (gatvės pavadinimas ir jos tipas)<br>(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.) | (pastato) (Nr.)      | (korpuso) (Nr.)                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------|
| <b>Kernavė (mstl.)</b>                                                                            | <b>Kernavės sen.</b> | <b>Širvintų rajono sav.</b>                  |
| (gyvenamoji vietovė ir jos tipas)<br>(vs., k., gelež. st., mstl., m.)                             | (seniūnija)          | (savivaldybė ir jos tipas)<br>(r., m., sav.) |

7. Vertybės (**I t-metis - XIV a.;** ) vertingosios savybės yra:

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas** (Neries dešinio kranto aukštutinės terasos, R-V kryptimi pailgas kyšulys kuriame įrengtas piliakalnis, iš Š, V ir PR pusių juosiamas griovų, iš R toliau besitęsiančios aukštumos dalies, kurioje plyti senovės gyvenvietė; teritorija apardyta ariant, kasant duobes, kyšulio šlaitai iš dalies nuslinkę paveikti erozijos, pašlaitės ir bei raguvos sužalotos XX a. 2 p. - XXI a. pr. melioracijos, įrengiamo дренаžo darbų metu, 1979 ir 2002 m. archeologinių tyrimų metu gyvenvietėje ištirtas bendras 517 kv. m dydžio plotas, 2003-2004, 2015, 2020-2021 m. atlikti archeologiniai žvalgymai tvarkomų piliakalnio Š ir V šlaitų dalyse, 2018 m. gręžti gręžiniai, 2018 ir 2021 m. teritorijoje atlikti geofizikiniai tyrimai, šiuo metu teritorija neardoma - dirvonuoja, PV šlaite ir pylime įrengti laiptai, per aikštelę nutiestas takas; TRP; FF Nr. 0.01 -2.03; 2013 m. ir 2025 m.);

7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **objektas patenka į Kernavės valstybinio kultūrinio rezervato ir Kernavės archeologinės vietovės - u.k. 37320 teritorijas, V pusėje ribojasi su Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu - u.k. 3410, ŠV - Kernavės piliakalnio II, vad. Mindaugo sostu - u.k. 3408, Š, ŠR ir R pusėse su Kernavės senojo miesto archeologinės vietovės II - u.k. 24568 teritorijomis (-; -; TRP 1; 2025 m.);**

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius, kurie susiję su objektais ar vietovėmis - **manoma, jog piliakalnyje buvęs XIII-XIV a. medinės Kernavės pilies priešpilis. Kernavės apylinkės 1279 m. puolė Vokiečių ordino Livonijos šakos kariuomenė. 1290 ir 1303 m. Rygos skolų knygoje minimi pirkliai iš Kernavės. 1341 m. Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas Kernavę testamentu padovanojo savo vyriausiam sūnui Manvydui. 1365 m. rugpjūčio antrojoje pusėje Kernavės pilį, kaip manoma buvusią Aukuro kalne užėmė nuo Vilniaus su Ordino kariuomene žygiavęs Kęstučio sūnus Butautas. 1386-1392 m. Kernavės kunigaikštis buvo Jogailos brolis Vygandas-Aleksandras. 1390 m. Kernavės pilį sudegino patys gynėjai, nelaukdami, kol ją užims artėjanti Ordino kariuomenė, kurios pusėje tuomet kariavo Vytautas (-; -; žr. Nr. 15.2, 15.13, 15.27; 2013 m. ir 2025 m.); faktai apie tautosakos šaltinius kurie susiję su objektu - įvairūs pasakojimai apie piliakalniuose kūrentą šventąją ugnį, apie čia esančią užburta pilį, po kuria nutiesti požeminiai tuneliai, jungę Kernavę su Trakais ir Vilniumi ar tarp kalnų vaikščiojančių karalaite su šunimi, kurios vardą atspėjęs išvaduoja ją nuo užkeikimo ir kt. (-; -; žr. Nr. 15.4; 2025 m.);**

(apibūdinimas, būklė, nuoroda į pridedamą fikzaciją, aprašymo data; nurodyti per kabliataškį)

(Tarybos akto, kuriuo anksčiau nustatytos vertingosios savybės ir apibrėžtos teritorijos ribos, data ir Nr. \*)

8. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra kultūros paveldo statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

9. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje yra:

9.1. Pavienio objekto teritorijoje yra:

(pavienio objekto teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.2. Komplexo teritorijoje yra:

(komplexo teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.3. Vietovėje yra:

(į vietovę įeinančios vertybės, jų kodai; vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

10. Vertybės vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

|                                                   |                                                            |                                             |                                   |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------|
| <input checked="" type="checkbox"/> Archeologinis | <input checked="" type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą |                                             |                                   |
| <input type="checkbox"/> Povandeninis             | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input checked="" type="checkbox"/> Mitologinis   | <input checked="" type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input checked="" type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Etnokultūrinis           | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Architektūrinis          | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Urbanistinis             | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Želdynų                  | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Inžinerinis              | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> unikalus |
| <input checked="" type="checkbox"/> Istorinis     | <input checked="" type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas           | <input type="checkbox"/> retas    |
|                                                   |                                                            | <input checked="" type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> unikalus |

|                                                    |                                                 |                                                                       |                                                                     |
|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Memorialinis              | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Dailės                    | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Sakralinis                | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Kultūrinės raiškos        | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input checked="" type="checkbox"/> Kraštovaizdžio |                                                 |                                                                       |                                                                     |
| (galima pažymėti kelis)                            | (galima pažymėti kelis)                         | (pažymėti kiekvienam pobūdžiui tik vieną)                             |                                                                     |

11. Pavienio ar kompleksinio objekto, ar vietovės reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

12. Vertybės apibrėžtos teritorijos:

12.1. ribos yra:

| Taško Nr., Atkarpa | Būdas | Tikslumas (cm) | Y (ordinatė) | X (abscisė) | Geokodas | Aprašymas |
|--------------------|-------|----------------|--------------|-------------|----------|-----------|
| 1                  | K     | 20             | 554770,53    | 6083309,57  | kv6      |           |
| 1-2                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 2                  | K     | 20             | 554796,86    | 6083292,18  | kv6      |           |
| 2-3                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 3                  | K     | 20             | 554831,21    | 6083209,06  | kv6      |           |
| 3-4                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 4                  | K     | 20             | 554790,02    | 6083116,18  | kv6      |           |
| 4-5                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 5                  | K     | 20             | 554776,10    | 6083129,20  | kv6      |           |
| 5-6                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 6                  | K     | 20             | 554770,72    | 6083141,32  | kv6      |           |
| 6-7                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 7                  | K     | 20             | 554762,86    | 6083149,18  | kv6      |           |
| 7-8                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 8                  | K     | 20             | 554748,49    | 6083148,95  | kv6      |           |
| 8-9                | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 9                  | K     | 20             | 554723,13    | 6083153,89  | kv6      |           |
| 9-10               | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 10                 | K     | 20             | 554700,68    | 6083162,64  | kv6      |           |
| 10-11              | -     | -              | -            | -           |          |           |
| 11                 | K     | 20             | 554679,80    | 6083174,99  | kv6      |           |
| 11-12              | -     | -              | -            | -           |          |           |

|       |   |    |           |            |     |  |
|-------|---|----|-----------|------------|-----|--|
| 12    | K | 20 | 554674,86 | 6083183,75 | kv6 |  |
| 12-13 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 13    | K | 20 | 554675,76 | 6083190,70 | kv6 |  |
| 13-14 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 14    | K | 20 | 554669,66 | 6083193,17 | kv6 |  |
| 14-15 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 15    | K | 20 | 554679,38 | 6083220,13 | kv6 |  |
| 15-16 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 16    | K | 20 | 554679,49 | 6083232,79 | kv6 |  |
| 16-17 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 17    | K | 20 | 554674,54 | 6083242,29 | kv6 |  |
| 17-18 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 18    | K | 20 | 554712,68 | 6083272,81 | kv6 |  |
| 18-19 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 19    | K | 20 | 554744,47 | 6083303,09 | kv6 |  |
| 19-20 | - | -  | -         | -          |     |  |
| 20    | K | 20 | 554770,53 | 6083309,57 | kv6 |  |
| 20-1  | - | -  | -         | -          |     |  |

12.2. plotas yra:

**19125,00 kv. m**

13. Vertybės apibrėžta apsaugos zona:

13.1. nustatytas\*\*:

[ ] apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

[ ] vizualinės apsaugos pozonis

(pažymėti galima abu arba tik vieną)

13.2. apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio:

13.2.1. ribos yra:

13.2.2. plotas yra:

**0 kv. m**

13.3. vizualinės apsaugos pozonio

13.3.1. ribos yra:

13.3.2. plotas yra:

13.4. apsaugos zonos plotas yra:

13.5. [x] nustatyta, kad apsaugos zona nereikalinga\*\*\*.

#### **14. Lietuvos Respublikos kultūros ministras, Dėl pripažinimo valstybės saugomu , Įsakymas, 2005-04-29, Nr. IV-190**

(sprendimas, kuriuo objektas ar vietovė paskelbti ar inicijuoti skelbti saugomais\*\*\*\*)

15. Šaltiniai ir literatūra (archyvinė medžiaga, tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kt.):

- 15.1. BALČIŪNAS, Jonas. 1983 m. Žvalgomosios archeologinės ekspedicijos Širvintų rajone ataskaita. Vilnius, 1985. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 27, ap. 1, b. 114, p. 28-29.
- 15.2. BARANAUSKAS, Tomas. Lietuvos medinės pilys rašytinių šaltinių duomenimis. Lietuvos archeologija. Vilnius, 2003, t. 24, p. 66, 82.
- 15.3. DAUGUDIS, Vytautas. Anykščių, Molėtų, Širvintų, Ukmergės ir Utenos rajonų archeologinių paminklų žvalgymo ataskaita. 1970 09 30 – 1970 10 18. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 27, ap. 1, b. 22, p. 12.
- 15.4. Kernavė – nemieganti žemė: legendos, sakmės, mitinės būtybės. Sud.: STANKEVIČIENĖ, Kristina; LUČUNIENĖ, Sigita. Vilnius, 2021.
- 15.5. KULIKAUSKAS, Pranas; ir LUCHTANAS, Aleksiejus. „Mindaugo sosto“ piliakalnio tyrinėjimai 1979 m. Dienoraštis. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 700, p. 30-40, 43, 49.
- 15.6. KULIKAUSKAS, Pranas; ir LUCHTANAS, Aleksiejus. Archeologiniai tyrinėjimai Kernavėje 1979 metais. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1978 ir 1979 metais. Vilnius, 1980, p. 37-38(35-38).
- 15.7. Kultūros vertybės pagrindinis dosjė: Kernavės piliakalnis III su gyvenviete A1471KP. Vilnius, 1999. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka.
- 15.8. KUNCEVIČIUS, Albinas; MERKYTĖ, Inga; POŠKIENĖ, Justina; PRAPESTIENĖ, Regina; VENGALIS, Rokas; VĖLIUS, Gintautas; ir VOLUNGEVIČIUS, Jonas. Landscape transformations ir the historical capitals of Lithuania during the 13th-14th centuries. Acta Archaeologica, 2019, vol. 90, no. 2, p. 186-187, 189-192(181-202).
- 15.9. Lietuvos piliakalniai: atlasas. Vilnius, 2005, t. 3, p. 38-43.
- 15.10. Lietuvos TSR archeologijos atlasas. Vilnius, 1975, t. 2, p. 83-84 (Nr. 310).
- 15.11. Lietuvos TSR Širvintų rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų katalogas. Vilnius, 1988. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 4, ap. 1, b. 67, p. 124.
- 15.12. LUCHTANAS, Aleksiejus; ir VĖLIUS, Gintautas. Archeologinių tyrinėjimų Kernavėje istorija. Musninkai, Kernavė, Čiobiškis. Vilnius, 2005, p. 44(43-51).
- 15.13. LUCHTANAS, Aleksiejus; VITKŪNAS, Manvydas. Kernavės gynybinis kompleksas. Karo archyvas. Vilnius, 2004, t. 19, p. 33, 42, 50, 68(30-83).
- 15.14. LUCHTANAS, Aleksiejus. Kernavės piliakalniai, piliavietė ir gyvenvietės. Kultūros paminklų enciklopedija: Rytų Lietuva. Vilnius, 1996, t. 1, p. 278-279, 281.
- 15.15. PILKAUSKAS, Mindaugas. Kernavės archeologinės vietovės (3720), Kernavės piliakalnio III (vad. Lizdeikos kalnas) su gyvenviete (24565), Kernavės sen., Širvintų r. sav. archeologinių žvalgymų 2020 m. ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 10205.
- 15.16. PILKAUSKAS, Mindaugas. Kernavės archeologinės vietovės (37320) (Širvintų r. sav., Kernavės sen., Kernavės mstl.) archeologinių žvalgymų 2021 m. ataskaita. Vilnius, 2022. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 11018, p. 7, 11, 12, 13, 36, 39.
- 15.17. PILKAUSKAS, Mindaugas. Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės piliakalnio II (vad. Mindaugo sosto kalnu) (3408) ir Kernavės piliakalnio II (vad. Lizdeikos

- kalnu) su gyvenviete (24565) Kernavės sen., Širvintų r. sav. vykdytų archeologinių žvalgymų 2021-2022 m. ataskaita. Vilnius, 2022. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 10761, p. 3, 4, 5, 10, 11, 22, 32.
- 15.18. PILKAUSKAS, Mindaugas; VENGALIS, Rokas; ir VĖLIUS, Gintautas. Žvalgymai Kernavėje. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2021 metais. Vilnius, 2022, p. 529(527-530).
- 15.19. VAIČIŪNIENĖ, Dalia. „Lizdeikos kalno“ piliakalnio šiaurės rytinio šlaito griovos ir Kernavės upelio aukštupio vagoje vykstančio grunto išplovimo stabilizavimo darbų archeologinių žvalgymų 2001-ais metais ataskaita. Širvintų rajonas. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 927, p. 3-4, 6, 7, 9-11.
- 15.20. VAIČIŪNIENĖ, Dalia. 2003 metų Kernavės piliakalnių archeologiniai žvalgymai. Kernavės piliakalnio II, vad. „Mindaugo sostu“ (A 1470 P), archeologinių žvalgymų ataskaita. Kernavės piliakalnio III, vad. „Lizdeikos kalnu“ (A 1471 P), archeologinių žvalgymų ataskaita. Kernavės senojo miesto vietos II (A 1474), archeologinių žvalgymų ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 4158, p. 2, 4, 6-9, 11, 13, 16, 24-27.
- 15.21. VAIČIŪNIENĖ, Dalia. Kernavės piliakalnio III (A1471K2) vadinamo „Lizdeikos kalnu“ Širvintų rajone, šiaurinio šlaito apsaugos drenažo vietų archeologijos tyrinėjimų ataskaita. 2002 metų archeologiniai tyrimai. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 1085.
- 15.22. VAIČIŪNIENĖ, Dalia. Kernavės piliakalnio III, vad. „Lizdeikos kalnu“ (A1471) ir Kernavės senojo miesto vietos II (A1474) archeologinių žvalgymų ataskaita. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2356, p. 2-3, 5, 7-12.
- 15.23. VAIČIŪNIENĖ, Dalia. Kernavės piliakalnio III, vadinamo Lizdeikos kalnu, aplinka. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2002 metais. Vilnius, 2005, p. 40-41.
- 15.24. VĖLIUS, Gintautas. Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės piliakalnio III su gyvenviete (24565), (Širvintų r., sav., Kernavės mstl.) archeologinių žvalgymų 2015 m. ataskaita. Kernavė, 2016. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 7682.
- 15.25. VĖLIUS, Gintautas. Kernavės archeologinių tyrimų istorija. Atrastoji Kernavė. Kernavės archeologinės vietovės muziejaus katalogas. Vilnius, 2017, p. 30(27-49).
- 15.26. VENGALIS, Rokas; VĖLIUS, Gintautas. Kernavės piliakalnių funkcinė raida geležies amžiuje: naujos senų duomenų interpretacijos. *Archaeologia Lituana*. Vilnius, 2019, vol. 20, p. 97-99, 101, 103, 104, 105, 107(75-115).
- 15.27. VENGALIS, Rokas; VĖLIUS, Gintautas; VOLUNGEVIČIUS, Jonas; IBSEN, Timo; ir KUNCEVIČIUS, Albinas. Kernavės piliakalnių ir jų aplinkos tyrimai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2018 metais. Vilnius, 2019, p. 89-94.
- 15.28. VENGALIS, Rokas; VOLUNGEVIČIUS, Jonas; VĖLIUS, Gintautas; KUNCEVIČIUS, Albinas; POŠKIENĖ, Justina; ir PRAPIESTIENĖ, Regina. Žmogus prieš gamtą: reljefo transformavimas įrengiant XIII-XIV a. Kernavės pilį ir jo sukelti eroziniai procesai. Lietuvos archeologija. Vilnius, 2020, t. 46, p. 229-230(207-253).

16. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

Taryba šiuo a k t u

- ☐ n u t a r i a, jog vertybei reikalinga teisinė apsauga.
- ☒ n u t a r i a, jog turi būti patikslinti Registre registruotos vertybės duomenys
- ☐ n u t a r i a, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona
- ☐ n u t a r i a, jog vertybei apsauga netaikoma

**24565**

(kodas)

(kodas)

#### PRIDEDAMA:

1. Kompleksą sudarančio objekto, piliakalnio III, vad. Lizdeikos kalnu, duomenys, 2 lapai.
2. Kompleksą sudarančio objekto, gyvenvietės, duomenys, 2 lapai.
3. Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas ir ribų pokyčių brėžinys, 2 lapai.
4. Kadastro žemėlapių ištrauka ir Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas, 17 lapų.
5. Fotofiksacija (18 nuotraukų), 18 lapų.
6. 1998 m. planas, 2 lapai.
7. 2013 m. planas, 1 lapas.

Pirmininkas

Aleksiejus Luchtanas

#### PASTABOS

\* Pildoma, kai Taryba nutaria, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona

\*\* Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ribos nustatomos paskelbtam ar inicijuotam skelbti saugomu objektui. Jeigu objektas inicijuotas skelbti saugomu, nustatytos apsaugos zonos ribos įsigalioja objektą paskelbus saugomu

\*\*\* Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir jos pozonių ribos nenustatomos, jei jis yra draustinyje ar rezervate, taip pat nepaskelbtam saugomu ar neinicijuotam skelbti saugomu objektui bei Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių nustatytais atvejais

\*\*\*\* Pildoma, kai kultūros paveldo objektas ar vietovė yra paskelbti saugomais ar inicijuoti skelbti saugomais

1 priedas  
(Nr.)

## Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

**Kernavės piliakalnio III su gyvenvieta piliakalnis, vad. Lizdeikos kalnu**

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

**piliakalnis**

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

| (gatvės pavadinimas ir jos tipas)<br>(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.) | (pastato) (Nr.)      | (korpuso)<br>(Nr.)                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------|
| <b>Kernavė (mstl.)</b>                                                                            | <b>Kernavės sen.</b> | <b>Širvintų rajono sav.</b>                  |
| (gyvenamoji vietovė ir jos tipas)<br>(vs., k., gelež. st., mstl., m.)                             | (seniūnija)          | (savivaldybė ir jos tipas)<br>(r., m., sav.) |

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto (**XIII–XIV a.;** ) vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **aikštelė** (netaisyklingo keturkampio formos, maždaug 26-27 m ilgio ir iki 12 m pločio R gale, lygiu, nežymiai V kryptimi nuolaidėjančiu paviršiumi; aikštelės Š kraštas kiek nuslinkęs, 2018 m. archeologinių žvalgymų metu aikštelėje išgręžti du gręžiniai, šiuo metu aikštelės pakraščiai dirvonuoja, viduriu eina takas; FF Nr. 1.06-1.07, 1.09-1.10; 2013 m. ir 2025 m.); **pylimas** (aikštelės R krašte supiltas nupjauto kūgio formos, maždaug 16 m pločio, 4,5 m aukščio nuo aikštelės pusės ir 5,5 m aukščio iš išorės pylimas plokščiu viršumi; pylimo Š kraštas kiek nuslinkęs, 2018 m. archeologinių žvalgymų metu pylime išgręžti 2 iki 6 m gylio gręžiniai, kuriais nustatyta, jog pylimas supiltas vienu kartu ne anksčiau kaip XIII a. pab., šiuo metu pylimas dirvonuoja, jo viršumi eina takas, nuo aikštelės pusės įrengti laiptai; FF Nr. 1.06, 1.08, 1.10-1.12; 2013 m. ir 2025 m.); **šlaitai** (statūs, maždaug 25-30 m aukščio; šlaitai ypač Š, V ir PR buvo veikiami erozijos, 2003-2004, 2015, 2020-2021 m. tvarkomuose Š ir V šlaituose atlikti archeologiniai žvalgymai, šiuo metu šlaitai dirvonuoja, PV - įrengti laiptai; FF Nr. 1.01-1.05; 2013 m. ir 2025 m.); **kultūrinis sluoksnis** (netyrinėtas; kultūrinis sluoksnis apardytas įvairių žemės judinimo darbų metu, 2018 m. archeologinių žvalgymų metu aikštelėje išgręžus du gręžinius kultūrinio sluoksnio nefiksuota; -; 2025 m.);

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

|                                                    |                                                            |                                                                                  |                                                                     |
|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| <input checked="" type="checkbox"/> Archeologinis  | <input checked="" type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą |                                                                                  |                                                                     |
| <input type="checkbox"/> Povandeninis              | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Mitologinis               | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Etnokultūrinis            | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Architektūrinis           | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Urbanistinis              | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Želdynų                   | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Inžinerinis               | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input checked="" type="checkbox"/> Istorinis      | <input checked="" type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input checked="" type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Memorialinis              | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Dailės                    | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Sakralinis                | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Kultūrinės<br>raiškos     | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą            | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus            | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input checked="" type="checkbox"/> Kraštovaizdžio |                                                            |                                                                                  |                                                                     |

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis    ☐ regioninis    ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

2 priedas  
(Nr.)

## I KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

**Kernavės piliakalnio III su gyvenviete gyvenvietė**

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

**gyvenvietė**

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)  
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)  
(Nr.)

**Kernavė (mstl.)**

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)  
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

**Kernavės sen.**

(seniūnija)

**Širvintų rajono sav.**

(savivaldybė ir jos tipas)  
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto (**I t-mečio vid. ir XIII-XIV a.;**) vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas** (gana lygi Neries dešinio kranto aukštutinės terasos dalis į R-ŠR nuo kyšulio kuriame įrengtas piliakalnis, iš V-ŠV pusių juosiamas gilios raguvos, kurios dugne teka Kernavėlės upelis, iš R-ŠR - toliau besitęsiančios aukštumos dalies; teritorija apardyta arimų, kasant duobes, 1979 ir 2002 m. archeologinių tyrimų metu ištirtas bendras 517 kv. m dydžio plotas, šiuo metu teritorija dirvonuoja; TRP 2; FF Nr. 2.01-2.03; 2013 m. ir 2025 m.); **kultūrinis sluoksnis** (tamsios iki 0,5 m storio žemės kultūrinis sluoksnis su archeologiniais radiniais; kultūrinis sluoksnis apardytas įvairių žemės judinimo darbų metu, 1979 ir 2002 m. archeologinių tyrimų metu aptikta grublėtos, apžiestos ir žiestos keramikos šukių, molio tinko, geležies šlako, gyvulių kaulų, bei keletas individualių radinių, fiksuotas persimaišęs I t-mečio vid. gyvenvietės bei XIII-XIV a. miesto kultūrinis sluoksnis, 2018 m. išgręžtų grežinių bei 2018 ir 2021 m. žvalgymų georadaru bei magnetometru pagalba gyvenvietėje fiksuota įvairių nors ir negausių archeologinės kilmės anomalijų, taip pat nustatyta, jog griovio išorinėje pylimo pašlaitėje nebuvo, o 1979 m tyrimų metu fiksuoti grioviai, turėtų būti traktuojami kaip užarti raguvų tęsiniai; -; 2013 m. ir 2025 m.);

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☒ Archeologinis

☒ lemiantis reikšmingumą

|                                                |                                                 |                                                                       |                                                                     |
|------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Povandeninis          | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Mitologinis           | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Etnokultūrinis        | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Architektūrinis       | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Urbanistinis          | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Želdynų               | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Inžinerinis           | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Istorinis             | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Memorialinis          | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Dailės                | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Sakralinis            | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Kultūrinės<br>raiškos | <input type="checkbox"/> lemiantis reikšmingumą | <input type="checkbox"/> tipiškas<br><input type="checkbox"/> svarbus | <input type="checkbox"/> retas<br><input type="checkbox"/> unikalus |
| <input type="checkbox"/> Kraštovaizdžio        |                                                 |                                                                       |                                                                     |

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis    ☐ regioninis    ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)